

Auteur

Dienst Business Control

Datum

21 juni 2016

© Hogeschool Utrecht,
Utrecht, 2016

Jaarrekening 2015

Inhoudsopgave

1	Bestuursverslag	3
2	GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	7
3	Toelichting uitgangspunten jaarrekening	11
4	Grondslagen voor waardering van activa en passiva	13
5	Grondslagen voor bepaling van het resultaat	17
6	Toelichting geconsolideerde balans	19
6.1	Materiële vaste activa	19
6.2	Financiële vaste activa	20
6.3	Vorderingen en overlopende activa	20
6.4	Liquide middelen	21
6.5	Eigen Vermogen	22
6.6	Voorzieningen	25
6.7	Langlopende schulden	27
6.8	Kortlopende schulden	27
6.9	Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	28
6.10	Overzicht geormerkte subsidies	29
7	Toelichting Staat van Baten en Lasten	30
7.1	Rijksbijdragen	30
7.2	College- cursus, les- en examengelden	30
7.3	Baten werk in opdracht van derden	31
7.4	Overige Baten	31
7.5	Personeelslasten	32
7.6	Afschrijvingen	36
7.7	Huisvestingslasten	36
7.8	Overige lasten	37
7.9	Financiële baten en lasten	37
7.10	Belastingen	38
7.11	Overzicht Verbonden Partijen	38
8	ENKELVOUDIGE JAARREKENING	39
9	Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	41
10	Toelichting enkelvoudige jaarrekening	42
10.1	Materiële vaste activa	42
10.2	Financiële vaste activa	42
10.3	Vorderingen	43
10.4	Liquide middelen	43
10.5	Kortlopende schulden	44
10.6	Overige baten	44
10.7	Personeelskosten	45
10.8	Accountantshonoraria	45
11	Overige gegevens	46
11.1	Resultaatbestemming	46
11.2	Gebeurtenissen na balansdatum	46
12	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	47
13	Instellingsgegevens	53

1 Bestuursverslag

Dit bestuursverslag maakt onderdeel uit van de jaarverslaglegging van de Stichting Hogeschool Utrecht (HU), waarin inzage wordt gegeven in de financiële ontwikkelingen (staat van baten en lasten) van het afgelopen jaar en de financiële positie (balans) per einde 2015.

Juridische vorm

Hogeschool Utrecht is een stichting, met als vestigingsplaats Utrecht.

Het bestuur wordt gevormd door een College en bestaat uit drie leden. In verband met het vertrek van mevrouw Bonhof bestond het College van Bestuur in de periode september tot en met december 2015 tijdelijk uit twee leden. Op 1 januari 2016 trad mevrouw T. Zweed als collegelid aan.

De Raad van Toezicht is belast met het toezicht en bestaat met ingang van 1 april 2016 uit negen leden.

De stichting Hogeschool Utrecht houdt de aandelen van Hogeschool Domstad Beheer BV (incl. Hogeschool Domstad Facilitair BV) en Interval BV, die zich respectievelijk richten op het verhuren van ruimtes en op het in- en uitlenen van personeel.

Activiteiten

De belangrijkste activiteiten van Hogeschool Utrecht zijn het aanbieden van hoger beroepsonderwijs (voltijd, deeltijd en duaal), praktijkgericht onderzoek en het verzorgen van marktgerichte activiteiten op het gebied van onderwijs en onderzoek. Het zwaartepunt van de activiteiten ligt bij het bacheloronderwijs. Daarnaast zijn een aantal masteropleidingen en cursussen ontwikkeld.

Hogeschool Utrecht heeft naast haar vestigingen in Utrecht een vestiging in Amersfoort. In Utrecht vinden de meeste activiteiten plaats op het Utrecht Science Park (USP) op de Uithof. Momenteel is nog een faculteit en de centrale organisatie gevestigd in de binnenstad, maar in de komende jaren zullen ook deze naar de Uithof worden verplaatst (project HU-Campus de Uithof).

Hogeschool Utrecht is nauw verbonden met de regio Utrecht/Amersfoort, een dynamische regio met een sterke economische motor en veel kenniswerkers. Zowel in het onderwijs als in onderzoek wordt intensief samengewerkt met grote en kleine bedrijven, (kennis)instellingen, partners in de onderwijsketen en overheden.

Financiële kengetallen

* 1.000	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Totale baten	313.076	313.721	312.144	313.597	326.045	307.980
Totale lasten	311.923	311.216	312.348	317.257	313.615	282.152
	1.153	2.505	204-	3.660-	12.430	25.828
Solvabiliteit	45%	47%	47%	43%	45%	41%
Liquiditeit	1,15	1,33	0,96	0,92	1,03	0,61
Rentabiliteit	0,4	0,8	0,0	-1,2	3,8	8,4

- De **solvabiliteit** betreft het aandeel van het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van het totale vermogen
- De **liquiditeit** geeft de mate weer waarin de HU in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeit wordt uitgedrukt in de current ratio (de verhouding tussen de vlottende activa en kortlopende schulden).
- De **rentabiliteit** is het resultaat uit gewone bedrijfsvoering gedeeld door de totale baten.

Financieel resultaat 2015

Het resultaat 2015 van Hogeschool Utrecht bedraagt € 1,2 miljoen, hetgeen € 7,5 miljoen hoger is dan begroot en € 1,4 miljoen lager dan in 2014.

Vergelijking met de begroting

Ten opzichte van de begroting waren zowel de baten hoger, als de lasten lager.

De hogere baten waren het gevolg van:

- extra rijksbijdragen (€ 4,2 miljoen)
- hogere collegegelden (€ 1,6 miljoen) door hogere studentenaantallen
- hogere overige baten (€ 2,1 miljoen), met name projectsubsidies
- lagere opbrengsten uit werk voor derden (€ 1,1 miljoen)

De lagere dan begrote lasten betroffen onder meer:

- lagere personeelslasten (€ 6,5 miljoen), voor zowel onderwijsgevend als ondersteunend personeel. Ook de overige personele lasten waren lager. Tegenover een hogere dotatie aan de personeelsvoorzieningen stonden lagere lasten voor deskundigheidsbevordering en (ontvangen) uitkeringen bij ziekte, die niet werden begroot.
- hogere afschrijvingen (€ 2,6 miljoen), met name omdat in de begroting geen rekening was gehouden met desinvesteringen in de te renoveren panden en niet met een aanpassing van de afschrijvingstermijn van installaties van 30 naar 15 jaar, die pas eind 2014 werd besloten.
- lagere kosten voor externe adviseurs en marketing- en communicatie. Daarentegen waren de huisvestingskosten hoger door verhuisbewegingen in het kader van het herhuisvestingsplan en werd een voorziening gevormd voor problemen bij de opleiding Medische Hulpverlening.

Vergelijking met 2014

Ten opzichte van 2014 daalde het resultaat met € 1,4 miljoen, maar indien wordt afgezien van enkele bijzondere posten in beide jaren (extra afschrijvingen en ontvangst waarborgfonds) was sprake van een daling van het resultaat met ruim € 4 miljoen. De belangrijkste ontwikkelingen waren:

- lagere personeelslasten door vermindering van het aantal formatieplaatsen
- lagere afschrijvingen, doordat in 2014 extra afschrijvingen werden gedaan in verband met HU-Campus de Uithof
- hogere advieskosten (onder overige lasten) voor onder meer transitieprojecten

- een incidentele voorziening voor de opleiding Medische Hulpverlening van € 3,7 miljoen; in 2014 werd een incidentele voorziening van € 1,9 miljoen getroffen voor de reparatie van de gevel van HU-Amersfoort.
- Een voorziening voor de nieuwe regeling Werktijdvermindering Senioren van € 0,9 miljoen. Voor de vroegere Seniorenregeling Onderwijs Personeel (SOP) hoefde geen voorziening te worden getroffen.

Ontwikkeling personele lasten

De afgelopen jaren zijn met betrekking tot de ontwikkeling van de kosten OP, OBP en beheerslasten keuzes gemaakt voor de periode 2012 - 2016. Uitgangspunten bij deze keuzes waren het borgen van een gezonde financiële huishouding ook op langere termijn, het realiseren van de prestatieafspraken en meer geld vrijmaken voor de kerntaken onderwijs & onderzoek. Hiertoe is een slagvaardige en toekomstbestendige organisatie nodig. In 2014 vond 'ontvlechting' plaats van vrijwel al het ondersteunende personeel (OBP) van de faculteiten naar HU-diensten. Door het harmoniseren en standaardiseren van de producten en diensten wordt de kwaliteit van de dienstverlening verbeterd en worden tegelijkertijd de kosten voor ondersteunend personeel teruggebracht. De doelstelling is een bezuiniging op ondersteunend personeel in de periode 2013 - 2016 van 20%. In 2015 lagen de bezuinigingen voor op schema, waardoor nu reeds een reductie van ruim 17% is bereikt.

Publiek – Privaat

Binnen de HU is de administratie zo ingericht, dat de resultaten van publieke en private geldstromen afzonderlijk zichtbaar zijn. In de administratie wordt een onderscheid gemaakt tussen het eigen vermogen dat is opgebouwd uit publieke activiteiten en het eigen vermogen dat is opgebouwd uit private activiteiten. Hiermee voldoet de HU aan de verantwoordingseisen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). In 2010 is de notitie "Publiek – Privaat" opgesteld; waarin eenduidige definities worden gegeven voor publieke en private middelen en activiteiten. Voor de berekening van de tarieven van de onbekostigde masters bestaat een kostprijsmodel.

Fiscaal beleid

In verband met het in januari 2014 afgesloten Horizontaal Toezicht convenant heeft in oktober 2015 een "tone-at-the-top" gesprek tussen de Belastingdienst en de HU plaatsgevonden. Zowel de HU als de Belastingdienst hebben uitgesproken tevreden te zijn met de huidige vorm van samenwerking. Om het HT-convenant concreter inhoud te geven, is afgesproken dat, naast de overleggen op inhoud, jaarlijks een "tone-at-the-top" overleg plaatsvindt.

Naast de reguliere fiscale werkzaamheden zal HU zich op fiscaal terrein met name concentreren op een vijftal fiscale aandachtspunten. Dit betreffen punten op het gebied van juiste toepassing BTW-wetgeving (3 items), juiste toepassing van de regelgeving rondom de Werkkostenregeling (WKR) en de fiscale problematiek rondom inhuur van personeel. Voor deze aandachtspunten heeft de HU een beheersingskader opgesteld. In het kader van het Horizontaal Toezicht is de HU in overleg met de Belastingdienst om dit beheersingskader af te stemmen.

Het fiscale beleid van HU is erop gericht de fiscaliteit aan de voorkant goed in te regelen.

Investeringsbeleid

Jaarlijks wordt als onderdeel van de reguliere begroting een investeringsbegroting opgesteld. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen bij de grondslagen voor de waardering van activa en passiva in de jaarrekening. In het vastgestelde investeringsbeleid is opgenomen dat er jaarlijks wordt beoordeeld of de economische levensduur en afschrijvingstermijnen nog adequaat zijn.

Treasurybeleid

Het treasurybeleid van de HU is gebaseerd op het treasurystatuut, waarin de uitgangspunten en kaders zijn vastgelegd. Uitgangspunt van het treasurystatuut is de Regeling belenen en beleggen door instellingen

voor onderwijs en onderzoek 2010 (nummer FEZ/CC/1250185). Met ingang van 2007 maakt de HU voor de publieke middelen gebruik van het 'Geïntegreerde Middelenbeheer' van het ministerie van Financiën.

Uit de overeenkomst met het ministerie vloeit voort dat tijdelijke overtollige liquide middelen, voor zover betrekking hebbend op de publieke activiteiten, worden ondergebracht bij het ministerie van Financiën. Het aan private activiteiten toe te rekenen deel van de liquide middelen wordt bij een private bank aangehouden.

De HU heeft een aantal langlopende leningen bij het Ministerie van Financiën afgesloten ter financiering van de gebouwen. Deze leningen zullen in 2017 en 2018 worden afgelost. In verband met de business case HU-campus de Uithof zal in 2016 een nieuwe lening worden afgesloten bij het ministerie. Hiernaast heeft de HU nog de mogelijkheid gebruik te maken van een kredietfaciliteit bij het ministerie (rekening courantkrediet). Deze kredietfaciliteit is in 2015 opgehoogd van € 22,5 naar € 29,5 miljoen. Naast de leningen bij de schatkist heeft de HU een hypothecaire lening bij de Rabobank.

Prestatieafspraken

In 2012 heeft elke hbo-instelling afspraken gemaakt met de minister van OCW met betrekking tot de te leveren prestaties in het prestatieakkoord. De afspraken die gemaakt zijn, sluiten aan bij de ambities van de HU ten aanzien van onderwijs en onderzoek. De prestatieafspraken hebben betrekking op de periode 2013 – 2015. In 2016 vindt toetsing plaats door het ministerie van OCW op het realiseren van de afspraken. Instellingen die de afspraken niet realiseren kunnen gekort op de rijksbijdrage 2017. In het jaarverslag wordt nader op de prestatieafspraken in gegaan.

Risicomanagement

Het risicomanagement van de HU vormt een onderdeel van het HU-brede kwaliteitsmanagementsysteem. Doelstelling van het risicomanagement is bij te dragen aan het tijdig signaleren en behandelen van risico's, waarbij de realisatie van de ambities in de visie HU in 2020 en de continuïteit van de HU alsmede de onderwijsprocessen geborgd worden. In de continuïteitsparagraaf van het jaarverslag (hoofdstuk 8) wordt het risicomanagement van de HU nader beschreven.

Managementcontracten

Door het College van Bestuur wordt jaarlijks met alle hoofdbudgethouders een managementcontract afgesloten. In het managementcontract worden de te realiseren doelstellingen voor de betreffende faculteit, dienst, of programma vastgelegd. De doelstellingen zijn afgeleid van het HU-brede strategisch plan en vertaald naar de specifieke doelstelling of bijdrage vanuit de faculteit, dienst of programma. In de managementcontracten wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan het realiseren van de prestatieafspraken. Door de hoofdbudgethouders worden de afspraken doorvertaald in de RGW-afspraken (Resultaat Gericht Werken) met de onder hun vallende budgethouders of medewerkers. Door de hoofdbudgethouders wordt periodiek een rapportage opgesteld met betrekking tot de financiële en personele ontwikkeling in samenhang met de realisatie van de doelstellingen.

2 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Geconsolideerde balans per 31 december na resultaatbestemming

Activa

	Ref.	31 december 2015		31 december 2014	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Vaste Activa					
Materiële vaste activa	6.1	168.147		148.271	
Financiële vaste activa	6.2	-		-	
			168.147		148.271
Viottende activa					
Vorderingen	6.3	10.483		13.176	
Liquide middelen	6.4	69.515		77.713	
			79.998		90.889
Totaal			248.145		239.160

Passiva

	Ref.	31 december 2015		31 december 2014	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Eigen Vermogen	6.5		112.573		111.420
Voorzeningen	6.6		27.737		17.598
Langlopende schulden	6.7		38.452		38.698
Kortlopende schulden	6.8		69.383		71.444
Totaal			248.145		239.160

*) de vergelijkende cijfers 2014 zijn aangepast voor de verschuiving van de voorziening voor vaststellingsovereenkomsten naar de kortlopende schulden

**) de voorraden zijn, in verband met de geringe omvang (€ 8K) opgenomen onder de vorderingen.

Jaarrekening 2015

Geconsolideerde staat van baten en lasten 2015

	Ref.	2015		begroting 2015		2014	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Baten							
Rijksbijdragen	7.1	221.742		217.502		220.747	
Overige overheidsbijdragen en subsidies	7.1	4.628		3.987		4.903	
College-, cursus, les en examengelden	7.2	66.295		64.679		64.290	
Baten werk i.o.v. derden	7.3	14.149		15.285		15.185	
Overige Baten	7.4	6.262		4.181		8.596	
Totaal baten			313.076		305.634		313.721
Lasten							
Personeelslasten	7.5	228.038		234.550		230.917	
Afschrijvingen	7.6	19.204		16.638		24.476	
Huisvestingslasten	7.7	18.946		17.287		17.287	
Overige lasten	7.8	44.292		41.848		37.208	
Totaal lasten			310.480		310.323		309.888
Saldo baten en lasten			2.596		4.689-		3.833
Financiële baten en lasten	7.9		1.215-		1.643-		1.038-
Resultaat			1.381		6.332-		2.795
Belastingen	7.10		228-		62-		290-
Netto resultaat na belastingen			1.153		6.394-		2.505

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2015

	Ref.	2015		2014	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Saldo baten en lasten (incl. belastingen)	7		2.368		3.543
<i>Aanpassingen voor:</i>					
- afschrijvingen en waardeverminderingen	7.6	19.323		24.476	
- mutaties voorzieningen	6.6	10.139		8.711	
			<u>29.462</u>	<u>33.187</u>	
<i>Veranderingen in vlottende middelen</i>					
- vorderingen en overlopende activa	6.3	2.693		1.160	
- kortlopende schulden (excl. aflossing leningen)	6.8	2.076-		2.560-	
			<u>617</u>	<u>1.400-</u>	
Ontvangen interest	7.9	470		602	
Betaalde interest	7.9	1.685		1.640	
			<u>1.215-</u>	<u>1.038-</u>	
<i>Verandering vordering/schuld OCW</i>					
			31.232		34.292
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings in materiële vaste activa	6.1	39.199-		9.771-	
Desinvesteringen (im)materiele vaste activa	6.1	-		19	
			<u>39.199-</u>	<u>9.752-</u>	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen		-		-	
Aflossing langlopende leningen	6.8	231-		3.218-	
			<u>231-</u>	<u>3.218-</u>	
Mutatie liquide middelen			<u>8.198-</u>	<u>21.322</u>	

Jaarrekening 2015

Verloop van liquide middelen (x € 1.000)

	2015	2014
Liquide middelen 1-1-2015	77.713	56.391
Mutatie boekjaar	8.198-	21.322
Liquide middelen 31-12-2015	<u>69.515</u>	<u>77.713</u>

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De liquide middelen namen in 2015 af met € 8,2 miljoen, tegenover een toename van € 21 miljoen in 2014. Er was sprake van een positieve bijdrage van ruim € 31 miljoen uit operationele activiteiten (2014: € 34 miljoen), maar daar tegenover stonden € 39 miljoen aan investeringen, die voor een groot deel samenhangen met HU-Campus de Uithof. De afzonderlijke posten van het operationele resultaat worden toegelicht bij de staat van baten en lasten.

3 Toelichting uitgangspunten jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs en daarmee tevens volgens BW 2, titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ).

Consolidatie

In de geconsolideerde overzichten zijn de financiële gegevens opgenomen van de HU, haar groepsmaatschappijen en andere instellingen waarin de HU een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarop de HU overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum. De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop de HU een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld. Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig en indien mogelijk gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de groep.

De 100% deelnemingen Interval BV, Hogeschool Domstad Beheer BV en Hogeschool Domstad Facilitaire Zaken BV zijn volledig meegeconsolideerd.

Continuïteit

Bij het opstellen van de jaarrekening is uitgegaan van de continuïteit van Stichting Hogeschool Utrecht.

Vergelijking met voorgaand jaar

Indien noodzakelijk voor het vereiste inzicht en de vergelijkbaarheid worden de cijfers van voorgaande jaren opnieuw gerubriceerd.

Herrubricering

In 2015 werden de verplichtingen uit hoofde van met medewerkers afgesloten vaststellingsovereenkomsten niet meer opgenomen onder de post voorzieningen maar onder kortlopende schulden. Dit werd in de vergelijkende cijfers van 2014 eveneens aangepast.

Gezien de beperkte omvang (€ 8.000) is ervoor gekozen de voorraden op te nemen onder overige vorderingen.

Verbonden Partijen

Als verbonden partijen zijn aangemerkt alle rechtspersonen waar in overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap, of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden eveneens aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, inclusief eventueel bankkrediet. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde

van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, maakt de leiding van de HU schattingen, die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Schattingswijzigingen

In 2015 heeft een schattingswijziging plaatsgevonden bij het bepalen van de voorziening voor het wettelijk en bovenwettelijk wachtgeld voor medewerkers waarmee een vaststellingsovereenkomst werd afgesloten in 2015. Vanaf 2015 worden de medewerkers per jaarcohort gevolgd. Vanaf 2015 wordt dan ook rekening gehouden met de specifieke leeftijdsopbouw. De ingegane verplichtingen tot en met 2014 wordt als één cohort beschouwd. Dit leidde tot een extra dotatie aan de voorziening van € 2,1 miljoen.

Stelselwijzigingen

In 2015 hebben zich geen stelselwijzigingen voor gedaan.

4 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien niet anders vermeld, worden zij opgenomen tegen de nominale waarde.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs rekening houdend met bijzondere waardeverminderingen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden, met uitzondering van de terreinen, gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de lineaire afschrijvingen. Terreinen in eigen bezit worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en worden niet afgeschreven. Op de overige materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur, dan wel de looptijd van een contract. De afschrijvingstermijnen zijn als volgt:

Activasoort	Afschrijvings- termijn (jaren)
Terreinen in eigen bezit	niet
Terreinen in erfpacht	looptijd
Gebouwen	30
Installaties	15
Functionele aanpassingen gebouwen	
o Kleine verbouwingen/investeringen	5
o Grotere verbouwingen/investeringen	15
Aanpassingen aan huurpanden	looptijd
Inventaris	10
Audio- en visuele apparatuur	3
Netwerkbekabeling en - hardware	10 of 5
Concernsystemen, PC's en servers	4
Software	3
Laptops	3
Vervoermiddelen (scooters en fietsen)	3

Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen, die op balansdatum worden verwacht (zie: bijzondere waardeverminderingen van vaste activa).

De erfpachtovereenkomsten met de Universiteit Utrecht hebben een looptijd van 75 jaar, deze zijn opgenomen onder de terreinen.

Niet-primaire activa betreffen niet aan het primaire proces dienstbare activa (woning). Deze activa zijn gewaardeerd tegen boekwaarde, zijnde de aanschafwaarde verminderd met de lineaire afschrijvingen.

Financiële vaste activa

- *Deelnemingen*

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20% of meer van de stemrechten kan worden uitgebracht, wordt verondersteld dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening.

Voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan de grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de betreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de instelling in deze situatie geheel of gedeeltelijk in staat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening getroffen.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de staat van baten en lasten.

- *Vorderingen*

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde van het verstrekte bedrag en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs, die veelal gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Deze voorzieningen en andere bijzondere waardeverminderingen worden direct verantwoord in de staat van baten en lasten.

Bijzondere waardeverminderingen vaste activa.

Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere waardevermindering wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële vaste activa. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de HU de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de staat van baten en lasten.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die bepaald is bij de eerste verwerking van het instrument. Het waarderingsverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de staat van baten en lasten verwerkt.

Vlottende activa

De voorraden worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs onder toepassing van de FIFO-methode of lagere opbrengstwaarde. Bij de waardering is indien van toepassing, rekening gehouden met een voorziening voor mogelijke incourantheid. Gezien de geringe omvang worden de voorraden verantwoord onder de overige vorderingen.

De onder vlottende activa opgenomen vorderingen hebben allen een looptijd van korter dan een jaar. De vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens mogelijke oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Overlopende projecten worden gewaardeerd tegen de daaraan per balansdatum gemaakte kosten. Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan een jaar. Rekening-courantschulden bij banken worden opgenomen onder de kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserves, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen. Bestemmingsreserves zijn middelen waaraan door het College van Bestuur een specifieke bestemming is toegekend. Bestemmingsfondsen zijn middelen toegekend door derden met specifieke bestedingsdoelen.

Het eigen vermogen is gesplitst naar publieke en private middelen (segmentatie).

In de toelichting op het eigen vermogen in paragraaf 6.6 zijn de afzonderlijke reserves en fondsen toegelicht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen ofwel de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen ofwel, indien in de toelichting vermeld, tegen contante waarde. Voor uitgaven van groot onderhoud wordt een voorziening gevormd met als doel deze lasten gelijkmatig over een aantal jaren te verdelen. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud in het meerjarenonderhoudsplan.

In paragraaf 6.7 zijn de afzonderlijke voorzieningen toegelicht.

Pensioenen

De pensioenregeling van de HU is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) en is te karakteriseren als een zogenoemde toegezegde pensioenregeling. De hoogte van de pensioenuitkering is afhankelijk van leeftijd, salaris en aantal dienstjaren. De toegezegde pensioenregeling bij het ABP is verwerkt als zou er sprake zijn van een toegezegde bijdrageregeling. In geval van een tekort bij het ABP heeft de HU geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort, anders dan hogere toekomstige premies.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste

verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Operationele leasing

De HU heeft een aantal leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de instelling ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

5 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden toegerekend aan het boekjaar voor zover zij op balansdatum ook daadwerkelijk zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in het resultaat van het verslagjaar meegenomen, indien zij bekend zijn bij het opstellen van de jaarrekening.

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen worden volledig als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft conform de laatst ontvangen opgave van het ministerie van OCW.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en HU de condities voor ontvangst kan aantonen.

College-, cursus-, les- en examengelden

De college-, cursus-, les- en examengelden worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat reguliere onderwijstaken gelijkmatig over het collegejaar zijn gespreid.

Baten werk in opdracht van derden

De baten uit opdrachten van derden, waaronder contractonderwijs, contractonderzoek en overige, worden opgenomen in de periode waarin de kosten zijn gemaakt, indien zeker is dat deze kosten kunnen worden gedeclareerd. Vooruit ontvangen financiering wordt als kortlopende schuld gepresenteerd. Eventuele negatieve resultaten van lopende opdrachten worden in de staat van baten en lasten verwerkt op het moment dat het verlies wordt verwacht.

Overige baten

De overige baten bestaan onder meer uit baten van verhuur en detachering en worden verantwoord in de periode waarin zij zijn gerealiseerd. Ook bijzondere baten met een incidenteel karakter worden onder deze post opgenomen.

Lonen en Salarissen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover zij verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De toegezegde pensioenregeling bij het ABP is verwerkt als zou er sprake zijn van een toegezegde bijdrageregeling. De premies worden verantwoord als personeelskosten op het moment dat deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa.

Afschrijvingen

Voor de afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa wordt de lineaire methode toegepast, op basis van een vast percentage van de aanschafwaarde of verkrijgingsprijs rekening houdend met de verwachte economische levensduur. Onder de toelichting op de materiële vaste activa is een overzicht van de verschillende afschrijvingstermijnen opgenomen.

Als een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Overige waardeverminderingen op materiële vaste activa

Indien de HU heeft vastgesteld dat de realiseerbare waarde van het actief lager is dan de boekwaarde van een actief dan wordt een bijzondere waardevermindering toegepast op het actief. Een bijzondere waardevermindering wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten. Jaarlijks wordt op balansdatum vastgesteld of er aanwijzingen bestaan dat het verlies niet meer bestaat of is verminderd. Als een dergelijke aanwijzing bestaat, wordt de realiseerbare waarde opnieuw bepaald. Indien en voor zover daarbij blijkt dat er wijzigingen zijn in de schattingen en veronderstellingen (anders dan de disconteringsvoet) die destijds aan de bepaling van de realiseerbare waarde ten grondslag lagen dan wordt de boekwaarde van het actief verhoogd tot het bedrag van de opnieuw bepaalde realiseerbare waarde van het actief. De boekwaarde zal evenwel nooit hoger zijn dan de boekwaarde na afschrijvingen die bepaald zou zijn als in voorgaande jaren geen bijzondere waardeverminderingverlies voor het actief zou zijn verwerkt. De verhoging van de boekwaarde wordt als bate in de staat van baten en lasten verwerkt

Belastingen

De opgenomen vennootschapsbelasting komt voort uit de resultaten van de meegeconsolideerde deelnemingen.

6 Toelichting geconsolideerde balans

6.1 Materiële vaste activa

x € 1.000	Aan-	Cumulatieve	Boek-	Investerin-	Aanschaf-	Cumul.	Boekwaarde	Afschrijvingen	Aanschaf-	Cumulatieve	Boek-
	schaaf-	afschrijvingen	waarde	gen *)	waarde	afschr.	desinves-	&	waarde	afschrijvingen	waarde
	1-1-2015	1-1-2015	1-1-2015	2015	2015	2015	2015	waardevermin-	31-12-2015	31-12-2015	31-12-2015
								deringen			
Gebouwen	183.371	88.994	94.377	18.927	99	54	44	2.075	202.198	91.015	111.184
Terreinen	17.823	842	16.981	-	-	-	-	51	17.823	892	16.931
Gebouwen in uitvoering	3.731	-	3.731	34-	-	-	-	-	3.697	-	3.697
Installaties	36.097	21.474	14.623	7.379	13.960	13.960	-	10.747	29.515	18.260	11.255
Inventaris en apparatuur	63.642	47.204	16.438	13.054	1.944	1.870	75	6.323	74.752	51.657	23.094
Vervoermiddelen	46	37	9	-	-	-	-	9	46	46	-
Bestellingen & vooruitbetalingen											
inventaris & apparatuur	1.940	-	1.940	126-	-	-	-	-	1.814	-	1.814
Niet aan proces dienstbare											
materiële vaste activa	172	-	172	-	-	-	-	-	172	-	172
Totaal materiële vaste activa	306.822	158.550	148.271	39.199	16.003	15.884	119	19.204	330.018	161.871	168.147

*) inclusief overheveling van activa in uitvoering / bestelling naar de juiste categorie in realisatie.

In 2015 werd het pand Heidelberglaan op de Uithof na een grondige renovatie weer in gebruik genomen door de faculteit Gezondheidszorg. Van de Padualaan 99 en Padualaan 101 is de renovatie in 2015 van start gegaan. De activiteiten zijn verplaatst naar huurpanden aan de Daltonlaan. De kosten van de renovaties en de nieuwe inrichting zijn opgenomen onder de investeringen. Het pand Nijenoord werd in 2014 verkocht voor € 6,7 miljoen. Levering zal plaatsvinden eind 2016. De boekwaarde van het pand bedroeg ultimo 2015 € 5,5 miljoen.

Onder terreinen zijn de erfpachtovereenkomsten met de Universiteit Utrecht opgenomen. De erfpachtovereenkomsten hebben een looptijd van 75 jaar.

Gebouwen in uitvoering betreft onderhanden werk met betrekking tot de renovaties en nieuwbouw.

De investeringen in installaties betroffen investeringen in het pand Heidelberglaan. De desinvesteringen betroffen alle installaties van de Padualaan 99 en 101, die zullen worden vervangen met de renovatie. Deze installaties waren op moment van buitengebruikstelling tot nihil afgeschreven.

De investeringen in inventaris en apparatuur betroffen vooral investeringen, die gedaan zijn in het kader van het herhuisvestingsproject. Aan inventaris werd € 5,7 miljoen besteed, aan laptops, servers & hardware € 5,6 miljoen en aan audioapparatuur € 1,7 miljoen.

Jaarlijks vindt een opschoning plaats van de bestanden, waarbij alle niet meer in gebruik zijnde en niet meer aanwezige inventaris en apparatuur uit het activaregister worden geschrapt. Dit heeft in 2015 geleid tot desinvesteringen met een aanschafwaarde van € 1,9 miljoen, die overigens vrijwel waren afgeschreven.

De vervoermiddelen betreffen in 2012 aangeschafte elektrische scooters en elektrische fietsen, die in het kader van het programma Duurzaamheid zijn aangekocht. Hiermee wordt beoogd het autoverkeer tussen de panden op de Uithof en het Centrum te verminderen

De WOZ-waarde van de gebouwen en terreinen in eigendom bedroeg in 2015 € 161,8 miljoen. De verzekerde waarde bedroeg € 324,0 miljoen.

Jaarrekening 2015

De volgende gebouwen en terreinen van de HU dienen als zekerheid voor hypothecaire geldleningen:

- Koningsbergerstraat 9, Utrecht
- Nijenoord 1, Utrecht
- De Nieuwe Poort 21, Amersfoort
- Heidelberglaan 7
- Padualaan 97

6.2 Financiële vaste activa

x € 1.000	Investerings en verstekte		Desinvesteringen en aflossingen	31-12-2015
	1-1-2015 *)	leningen		
Vorderingen (langlopend)	221	-	-	221
Voorziening op vorderingen (langlopend)	221-	-	-	221-
Totaal financiële vaste activa	-	-	-	-

*) inclusief een vorig jaar onder debiteuren opgenomen vordering van € 38.000.

De onder financiële vaste activa opgenomen vordering, betreft een vordering die samenhangt met de verkoop van een vroegere deelneming van de HU. De koopsom zou vanaf 2012 in 5 termijnen worden betaald. Inmiddels heeft nog geen betaling plaatsgevonden. Gezien de onzekerheid die met deze vordering samenhangt, was deze direct al voorzien.

6.3 Vorderingen en overlopende activa

x € 1.000	31-12-2015	31-12-2014
Debiteuren	2.200	3.521
Studenten	3.428	4.280
Af: voorziening wegens oninbaarheid	695-	833-
	4.933	6.968
Overige vorderingen	4.251	4.041
Voorziening op overige vorderingen	4.198-	3.885-
Overlopende activa	5.496	6.052
Totaal vorderingen & overlopende activa	10.483	13.176

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Ten opzichte van 2014 namen de vorderingen met € 2,7 miljoen af, grotendeels door een daling van debiteuren- en studentenvorderingen. Deze daling hangt samen met de implementatie van een nieuw systeem ter ondersteuning van het aanmaanproces van debiteuren en studenten, waarbij eerder berichten worden verstuurd en elektronisch kan worden betaald.

De voorziening wegens oninbaarheid wordt bepaald met behulp van de statische methode. Daarnaast kan een aanvullende voorziening worden getroffen voor posten waarover een hoger risico wordt gelopen.

6.4 Liquide middelen

	31-12-2015	31-12-2014
	<i>x € 1.000</i>	<i>x € 1.000</i>
Kasmiddelen	12	7
Bankrekeningen en deposito's	69.503	77.706
Totaal liquide middelen	69.515	77.713

Het verloop van de liquide middelen is in het kasstroomoverzicht op bladzijde 9 toegelicht.

Van de liquide middelen stond € 791K niet ter vrije beschikking van de HU in verband met voor de HU afgegeven bankgaranties voor de huur van (grotendeels tijdelijke) huisvesting.

6.5 Eigen Vermogen

x € 1.000	Stand per 1-1-2015	Resultaat	Overig mutaties	Stand per 31-12-2015
Algemene reserve publiek	84.992	2.421	903	88.316
Bestemmingsreserves publiek				
Ontwerp & Ontwikkeling	2.946	30-	-	2.916
Centres of Expertises	1.135	934	-	2.069
Promotievouchers	1.253	181	-	1.434
Mobiliteit	2.794	2.794-	-	-
Fusie Hogeschool Utrecht/Domstad	1.537	-	-	1.537
Huur verkochte panden	1.006	1.006-	-	-
Onderwijsinnovatie	2.679	268	-	2.947
Redesign	290	-	290-	-
Speerpunten	595	150-	-	445
Opschaling Onderwijs Bedrijfsopvolging en Overname	320	56-	-	265
Externe validering examenkwaliteit HBO	218	80-	-	138
Professionalisering	1.000	174	500-	674
Personeelsfaciliteiten	-	693	-	693
Overig	270	-	113-	157
	16.042	1.866-	903-	13.274
Algemene reserve privaat	7.476	99-	80-	7.297
Bestemmingsreserves privaat				
Studentzaken	29	3-	-	26
Interval	1.606	365	-	1.971
Domstad Beheer BV	1.275	414	-	1.689
Stichting Utrecht Science Park	-	80-	80	-
	2.910	696	80	3.686
Totaal	111.420	1.153	0	112.573

Hieronder is aangegeven voor welk doel de bestemmingsreserves en -fondsen gevormd zijn.

Bestemmingsreserves publiek

Ontwerp & Ontwikkeling

De middelen ontwerp & ontwikkeling worden ingezet ten behoeve van onderzoek. Binnen de HU wordt onderzoek vormgegeven in de verschillende Kenniscentra en met behulp van Lectoren ondersteund door een Kenniskring. Conform het vastgestelde beleid worden er jaarlijks middelen aan de kenniscentra en lectoren toegekend. Besteding van de middelen vindt niet altijd in het jaar van toekenning plaats. De niet bestede middelen worden opgenomen in een bestemmingsreserve en het jaar daarna alsnog ingezet. In 2015 werd € 750K uit de reserve besteed, daartegenover werd een nieuwe reserve gevormd van € 720K voor het nieuwe lectoraat "Jeugd", dat samen met de provincie Utrecht wordt opgezet.

Centres of Expertise

De HU kent twee Centres of Expertise: U-Create en Smart Sustainable Cities. Een Centre of Expertise is een platform voor het bedrijfsleven, kennisinstellingen en Hogeschool Utrecht waar gezamenlijk vernieuwende producten en diensten worden ontwikkeld. De hiervoor ontvangen profileringsgelden, die nog niet zijn besteed, blijven als bestemmingsreserve op de balans staan.

Promotievouchers

Deze middelen worden ingezet voor de vervanging van docenten, die werken aan hun promotie. De besteding van de middelen maakt onderdeel uit van de cao.

Mobiliteit

De HU had voor de periode 2013-2015 € 8 miljoen gereserveerd om de kwalitatieve frictie op te lossen. Het stimuleren van duurzame inzetbaarheid en verhogen van kwaliteit staan daarin centraal. Een deel van deze middelen werd gebruikt om het noodzakelijke HR instrumentarium te bekostigen, bijvoorbeeld om de medewerkers van werk naar werk te begeleiden. Daarnaast werd hieruit een deel van de kosten van de vaststellingsovereenkomsten betaald.

Fusie Hogeschool Utrecht/Domstad

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor kosten die nog samenhangen met de fusie in 2010 tussen Stichting Hogeschool Utrecht en Stichting Hogeschool Domstad.

Huur verkochte panden

Als gevolg van de keuze van de HU om alle onderdelen te verhuizen naar de Uithof is in 2012 het pand aan de F.C. Dondersstraat en in 2013 Oudenoord 700 verkocht. Om de periode tussen de verkoop en de verhuizing te overbruggen werd met de kopers een afspraak gemaakt over tijdelijke (terug)huur van het pand. Uit de gerealiseerde boekwinsten bij de verkoop werd een deel gereserveerd ten behoeve van de resterende huurtermijnen. De huur van beide panden liep tot in 2015.

Onderwijsinnovatie

De HU ontvangt in het kader van de prestatieafspraken profileringsmiddelen. Deze zijn in ieder geval toegezegd voor de jaren 2013-2016. Deze middelen moeten worden ingezet ten behoeve van de thema's, zoals die zijn benoemd in het prestatieakkoord. Het hieraan gekoppelde programma heeft een looptijd tot 2018.

Speerpunten

Deze reserve betreft grotendeels het speerpunt Creatieve Industrie en zal worden aangewend voor zwaar-
tepuntvorming en innovatie van onderwijs en onderzoek op het gebied van Creatieve Industrie, alsmede op de aansluiting daarvan op nieuwe HU-brede thema's (€ 388K). Daarnaast is nog een bedrag opgenomen voor verplichtingen voortkomend uit het inmiddels gestopte speerpunt Werken en Leren in de Wijk.

Redesign

Deze bestemmingsreserve was bedoeld voor de heroriëntatie van het opleidingsassortiment over de gehele breedte bij de Faculteit voor Communicatie & Journalistiek. Omdat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor dit project binnen de reguliere exploitatie valt de reserve vrij ten gunste van de algemene reserve.

Opschaling Onderwijs Bedrijfsopvolging en Overname

Deze middelen zijn bedoeld voor het bevorderen van onderwijs in ondernemerschap. De HU heeft eind oktober 2014 van OCW € 320K toegekend gekregen voor een pilot die erop is gericht om de minor Bedrijfs-overname en Franchising op te schalen naar leerlingen van ROC 's uit Amsterdam en Utrecht. De besteding liep in 2015 achter bij de prognose, maar verwacht wordt dat in 2016 hiervoor meer uren zullen worden ingezet.

Externe validering examenkwaliteit HBO

Dit betreft stimuleringsmiddelen die de HU ontvangt in de periode 2013 tot en met 2016. Deze middelen vloeien voort uit de advisering door de Commissie de Bruijn in opdracht van de Vereniging Hogescholen. Het advies van deze commissie (Vreemde Ogen Dwingen) betrof onder meer de keuze voor instelling overstijgende toetsing op alle plaatsen waar dat mogelijk is en het werken met 'vreemde ogen' in de vorm van tweede beoordelaars of externe deskundigen.

Professionalisering

De reserve voor niet-bestede professionaliseringsgelden werd gevormd in 2014, omdat de verwachting bestond dat veel activiteiten die oorspronkelijk voor 2014 stonden gepland, zouden worden doorgeschoven naar 2015, waardoor het budget in 2015 niet toereikend zou zijn. Achteraf bleken de kosten voor professionalisering in 2015 lager te zijn uitgevallen. Een deel van de activiteiten voor het professionalisering HU-Diensten wordt verschoven naar 2016, waardoor voor dit doel nog € 0,5 miljoen op de balans blijft staan; een ander deel zal niet meer worden besteed en valt vrij (€ 0,5 miljoen). Daarnaast werd een nieuwe reserve gevormd voor de postdoc-regeling, waarbij 8 a 10 medewerkers in staat zullen worden gesteld vervolgonderzoek te doen in aanvulling op door hen recent afgesloten promotieonderzoek en zich als volwaardig onderzoeker verder te ontwikkelen (€ 174K).

Personeelsfaciliteiten

Sinds 2007 bestaat de werkgeverspremie WGA voor gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid. Deze premie mag voor maximaal de helft op de werknemers worden verhaald. Op advies van destijds de HBO-Raad gebeurt dit bij de HU ook. Het college van bestuur heeft in 2007 besloten dit bedrag ten gunste van de werknemers te laten komen en heeft dit tot en met 2014 als verplichting op de balans laten staan. Omdat feitelijk geen sprake is van een verplichting is het bedrag in 2015 overgeheveld naar het eigen vermogen en werd daarbinnen een bestemde reserve gevormd voor dit doel.

Overig

Onder overig zijn enkele kleinere bestemmingsreserves opgenomen, te weten Interval (€ 57K) en het octroifonds (€100K).

Bestemmingsreserves privaat

Studentzaken

Voor studenten die door onvoorziene omstandigheden in acute financiële nood verkeren heeft de HU een voorziening in de vorm van een noodfonds voor studenten.

Interval BV

Interval BV is een 100% dochteronderneming van de HU. De bestemmingsreserve betreft het via de netto vermogenswaarde verwerkte vermogen van Interval.

Domstad Beheer BV

Domstad Beheer BV is een 100% deelneming van de HU, die vervolgens weer 100% van de aandelen van Domstad Facilitair BV bezit. De bestemmingsreserve betreft het via de nettovermogenswaarde methode verwerkte vermogen van Domstad Beheer BV.

Stichting Utrecht Science Park

Het partnerschap van de HU in de stichting Utrecht Science Park betreft een private activiteit die uit het private resultaat dient te worden gefinancierd. Stichting Utrecht Science Park tracht haar doelen te bereiken door de bevordering van de samenwerking tussen kennisinstellingen en innovatieve bedrijven, het ontwikkelen van samenwerkingsverbanden in de regio, het bieden van faciliteiten aan startende ondernemers, de acquisitie van bedrijvigheid, het verbeteren van voorzieningen, het bevorderen van de leefbaarheid en het vergroten van de bekendheid van het Utrecht Science Park als vestigingslocatie voor kennisintensieve bedrijvigheid.

6.6 Voorzieningen

x € 1.000	stand per 31-12-2014	dotaties	onttrek kingen	vrijval/ overboeking	stand per 31-12-2015	Waarvan korter dan een jaar	Waarvan langer dan vijf jaar
Personeelsvoorzieningen:							
- Wachtgeld	10.632	6.682	2.733	-	14.581	4.065	2.128
- Jubileum uitkeringen	1.034	392	233	-	1.193	156	579
- Langdurig zieken	566	80	-	-	646	324	
- Werkijdvermindering senioren	-	930			930	210	
Totaal personeelsvoorzieningen	12.232	8.084	2.966	-	17.350	4.755	2.706
Onderhoudsvoorziening	3.327	2.900	2.348	-	3.879	2.624	
Gevelstenen HU-Amersfoort	1.900	-	7	-	1.893	1.893	
Opleiding mgangskunde	138	-	46	-	92	92	
Opleiding Medische Hulpverlening	-	3.723	-	-	3.723	3.723	
Loonruimteovereenkomst	-	800	-	-	800	800	
Totaal voorzieningen	17.598	15.507	5.368	-	27.737	13.887	2.706

Wachtgeld

De HU is eigen risicodragers voor het werkloosheidsrisico van de medewerkers. De voorziening betreft zowel het wettelijk als het bovenwettelijk wachtgeld. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op de situatie per 31 december. Bovendien is rekening gehouden met mogelijke wachtgeldaanspraken van medewerkers waarmee een vaststellingsovereenkomst is afgesloten en die nog niet zijn aangemeld bij het UWV en van medewerkers met een tijdelijk dienstverband waarvan per 31 december bekend is dat het contract niet zal worden verlengd. Voor deze groep heeft een schattingswijziging plaatsgevonden voor de medewerkers van 55 jaar en ouder (zie schattingswijziging blz 12). De voorziening is berekend met behulp van de contactante waarde methode.

Jubileum uitkeringen

De voorziening jubileumuitkeringen wordt opgenomen voor verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband van de huidige werknemers. De voorziening is berekend op basis van ervaringscijfers van het afgelopen jaar en is opgenomen tegen contante waarde.

Langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken betreft de op de balansdatum bestaande verplichting tot het doorbetalen van salarissen aan personeelsleden die op de balansdatum arbeidsongeschikt zijn en die naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn werkzaamheden te verrichten gedurende het resterende dienstverband. De voorziening is berekend aan de hand van de gemiddelde toestroom naar de WIA, de gemiddelde arbeidsomvang en het gemiddelde uurloon van de HU.

Werkijdvermindering senioren

Met ingang van 1 januari 2015 kan de werknemer, die de AOW-gerechtigde leeftijd min 10 jaar bereikt, met een arbeidsovereenkomst van 0,4 fte en hoger en die 5 aaneengesloten dienstjaren in het HBO heeft, kiezen om gedurende een periode van maximaal 5 jaar de werktijd te verminderen met een vast percentage van maximaal 20% van de overeengekomen jaartaak. Een deel van de kosten komt voor rekening van de HU. Voor deze regeling is een voorziening gevormd, waarbij voor de medewerkers met wie al een overeenkomst is gesloten de volledige verplichting voor de komende vijf jaren is opgenomen. De kosten voor medewerkers die in de toekomst mogelijk gebruik gaan maken van de regeling zijn nog niet voorzien, omdat onvoldoende informatie beschikbaar is om een betrouwbare schatting hiervan te maken.

Onderhoudsvoorziening

De basis voor de onderhoudsvoorziening is het meerjarenonderhoudsplan dat is opgesteld ten behoeve van het reguliere onderhoud van de gebouwen. In verband met de Business Case Uithof, die ten doel heeft om alle onderdelen van de HU op Utrecht Science Park onder te brengen en waarbij de nodige renovaties zullen worden uitgevoerd en panden zullen worden afgestoten, is het onderhoudsplan opgesteld voor drie jaar.

Gevel HU-Amersfoort

In 2014 werd een voorziening van € 1,9 miljoen gevormd voor het herstel van de gevel van HU-Amersfoort, in verband met het los laten van de gevelstenen. In 2015 vond een aanbesteding plaats, maar die heeft niet tot een opdracht geleid, omdat partijen zich hebben teruggetrokken of een onjuiste aanbieding hebben gedaan. Daarom staat voor 2016 een nieuwe aanbestedingsronde gepland en blijft de voorziening op de balans staan.

Loonruimteovereenkomst 2015

In het overleg van de Vereniging Hogescholen van 11 december 2015 werd besloten om, vooruitlopend op een nieuwe CAO, voor 2015 een salarisverhoging toe te kennen vanaf 1 september 2015. Hiervoor werd een voorziening opgenomen.

Opleiding Medische Hulpverlening

In 2014 werd duidelijk dat een groot aantal studenten uit de eerste cohorten van de opleiding Medische Hulpverlening (2010 en 2011) studievertraging zou gaan oplopen omdat zij geen stage konden lopen, vanwege het gebrek aan stageplaatsen. Hoewel het realiseren van stageplaatsen geen resultaatsverplichting voor de HU betekent en de reden van het ontbreken van voldoende stageplaatsen buiten de schuld van de HU ligt, is met inachtneming van het beginsel redelijkheid en billijkheid in 2015 besloten de student actief te ondersteunen bij het behalen van een HBO diploma. Inmiddels werd door enkele studenten een rechtszaak aangespannen en is een tussenvonnis uitgesproken, waarbij de Rechtbank heeft geoordeeld dat de HU aansprakelijk kan worden gesteld voor de studievertraging die studenten hebben opgelopen. De HU onderzoekt nog de effecten van dit vonnis, maar heeft besloten om een voorziening in de jaarrekening 2015 op te nemen gebaseerd op deze uitspraak, waarbij uitgegaan is van het meest negatieve scenario.

Opleiding Omgangskunde

In 2011 werd een voorziening gevormd voor de lerarenopleiding omgangskunde van bijna € 1,6 miljoen. Er was een verschil tussen de verwachtingen betreffende de bevoegdheden van docenten omgangskunde en wat in de praktijk realiteit bleek te zijn. Met het ministerie werd overeengekomen dat de HU een applicatieprogramma zou verzorgen dat loopt tot en met 2016. Voor de kosten van dit programma werd een voorziening gevormd. De in 2015 gemaakte kosten zijn ten laste van de voorziening gebracht.

6.7 Langlopende schulden

x € 1.000	Stand per 31-12-2014	Aangegane Leningen	Aflossingen 2015	Stand per 31-12-2015	Naar kortlopende schulden	Resterende looptijd > 1 jaar	Resterende looptijd > 5 jaar
Kredietinstellingen							
Rabobank	2.929	-	231	2.698	246	2.452	1.313
Ministerie van Financiën 1042 (4,74%)	10.000	-	-	10.000	-	10.000	-
Ministerie van Financiën 1043 (4,73%)	10.000	-	-	10.000	-	10.000	-
Ministerie van Financiën 1482 (3,59%)	9.000	-	-	9.000	-	9.000	-
Ministerie van Financiën 1555 (3,49%)	7.000	-	-	7.000	-	7.000	-
	38.929	-	231	38.698	246	38.452	1.313
Naar kortlopende schulden (aflossing volgend jaar)	231-			246-			
Totaal langlopende schulden per ultimo boekjaar	38.698			38.452			

Bij de Rabobank loopt een hypothecaire lening op het pand Koningsbergerstraat. Het betreft een annuïteitenlening met een looptijd tot 2024 en een vastrentende periode tot juli 2018. De aflossingsverplichting voor 2016 is opgenomen onder de schulden op korte termijn. In 2008 en 2009 zijn langjarige leningen met een vaste rente bij het ministerie van Financiën afgesloten, onder meer bedoeld voor grondaankopen en bouwactiviteiten. Voor deze leningen zijn hypothecaire zekerheden verstrekt op enkele panden en op de erfpacht. Deze leningen worden, bij ongewijzigde omstandigheden, aan het einde van de looptijd in 2017 en 2018 in zijn geheel afgelost.

6.8 Kortlopende schulden

x € 1.000	31-12-2015	31-12-2014
Aflossingsverplichting langlopende schulden	246	231
Crediteuren	193	319
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8.984	8.878
Schulden inzake pensioenen	2.316	2.732
Overig kortlopende schulden	324	1.298
Vooruitontvangen collegegeld	22.514	24.190
Vooruitontvangen subsidies OCW	1.046	1.046
Vakantiegeld en -dagen	9.288	9.790
Vaststellingsovereenkomsten	2.361	3.124
Vooruitontvangen subsidies	3.107	3.944
Vooruitontvangen cursusgelden	2.004	1.308
Inhuur personeel OP/OBP	3.506	4.971
Overige overlopende passiva	13.494	9.613
Overlopende passiva	57.320	57.986
Totaal kortlopende schulden	69.383	71.444

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar. In 2015 werden de vergoedingen uit hoofde voor vaststellingsovereenkomsten voor de eerste maal onder de kortlopende schulden opgenomen (zie blz. 11 'vergelijking met voorgaand jaar'). De vooruitontvangen collegegelden betreffen het deel van het ontvangen collegegeld, dat betrekking heeft op 2016.

6.9 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Verstrekte garanties

ABN AMRO Bank N.V. heeft voor de HU voor € 784K afgegeven aan garanties en het ministerie van Financiën voor € 7K. Het betreft garanties in verband met de huur van gebouwen, waaronder die voor de tijdelijke huisvesting van opleidingen tijdens de renovatie van de eigen panden.

Vordering OCW

De HU heeft een vordering op het ministerie van OCW inzake vakantie-uitkeringen, belastingen en sociale premies. Deze bedraagt circa € 3,2 miljoen. De vordering is ontstaan bij de overgang van het declaratiestelsel naar de normatieve bekostiging in 1987 en wordt verrekend bij beëindiging van de activiteiten van de HU. Omdat bij het opstellen van de jaarrekening wordt uitgegaan van het continuïteitsbeginsel wordt de vordering niet in de balans opgenomen en heeft deze een looptijd van langer dan vijf jaar.

Liquiditeitsbijdrage OCW

De HU is verplicht de liquiditeitsbijdrage van OCW in 1988 van € 3,7 miljoen, die is ontvangen bij de overgang van eenmalige naar gespreide inning van collegegelden, terug te betalen. De schuld moet worden voldaan bij liquidatie van de HU. Omdat bij het opstellen van de jaarrekening wordt uitgegaan van het continuïteitsbeginsel is deze schuld niet in de balans opgenomen en heeft deze een looptijd van langer dan vijf jaar.

Stichting Waarborgfonds HBO

In de Algemene Vergadering van de Vereniging Hogescholen op 28 april 2011 werd besloten de verplichte aansluiting van de hogescholen bij het Waarborgfonds te beëindigen en het fonds op te heffen. Voorwaarde hiervoor was dat alle aangesloten hogescholen hun geborgde leningen moesten hebben omgezet in niet-geborgde leningen. Dat is ultimo 2015 niet helemaal gelukt en het fonds is nog niet opgeheven. Inmiddels is wel vrijwel het gehele bedrag door de HU terug ontvangen (€ 4,6 miljoen). De resterende teruggave bedraagt € 0,3 miljoen en zal naar verwachting in 2022 worden ontvangen als de laatste geborgde lening van een van de deelnemers is afgelost. Het bedrag zal bij ontvangst in de jaarrekening als bate worden verantwoord.

Leaseverplichtingen

De HU heeft een zestal leaseauto's. De leaseverplichtingen bedroegen eind 2015 € 28K. De leasecontracten lopen alle in 2016 af. Het betreft zes elektrische auto's die zijn aangeschaft in verband met het programma Duurzaamheid en die door medewerkers kunnen worden gebruikt voor dienstreizen.

Langlopende huurovereenkomsten

De HU heeft enkele langlopende huurovereenkomsten. De resterende looptijd varieert van een paar maanden tot 10 jaar. De totale huurverplichting bedroeg ultimo 2015 circa € 11,9 miljoen. Hiervan heeft € 5,3 miljoen betrekking op 2016, € 4,7 miljoen op een periode van één tot vijf jaar en € 1,9 miljoen loopt langer dan vijf jaar.

Licenties

De HU heeft voor 2015 voor € 4,5 miljoen aan softwarelicenties afgesloten, waarvan € 2,5 miljoen binnen een jaar afloopt en € 2,0 miljoen een looptijd heeft tussen een en vijf jaar.

Langlopende verhuurverplichtingen

De HU verhuurt een deel van haar ruimten en heeft hiervoor ultimo 2015 € 4,6 miljoen aan verhuurcontracten afgesloten. Hiervan heeft € 0,8 miljoen betrekking op 2016 en heeft de rest een looptijd van maximaal 5 jaar.

Belastingdienst

De HU is met de Belastingdienst in overleg over een te verwachten –per saldo- btw teruggave verzoek over de periode 2010 tot en met 2014. De omvang hiervan is nog onbekend, maar zal naar verwachting beperkt zijn. Het teruggaveverzoek voor de periode 2007-2009 is afgehandeld (inclusief de naar de HU verlegde btw). HU heeft in 2015 een bedrag van € 187K terugontvangen.

Hiernaast heeft de HU een rechtszaak lopen tegen de belastingdienst om overdrachtsbelasting terug te krijgen (€ 0,7 miljoen), die is betaald bij de fusie met de Stichting FEHU in 2013. De rechtbank heeft HU in het ongelijk gesteld en inmiddels loopt een hoger beroepszaak bij het gerechtshof.

Vordering inzake problematiek gevelstenen pand HU-Amersfoort

De HU heeft een claim ingediend bij de curator van de failliete projectontwikkelaar van HU-Amersfoort om de gevel te herstellen. De herstellkosten worden geschat op € 1,9 miljoen. Tevens is in verband hiermee een claim ingediend bij de verzekeraar van de verstrekte garantie op de gevel. Het maximaal verzekerde bedrag is € 0,8 miljoen.

Renovaties en nieuwbouw

HU is contracten aangegaan voor de renovaties van de panden Padualaan 99 en Padualaan 101 en voor nieuwbouw aan de Cambridgelaan. De renovaties zijn inmiddels van start gegaan en de verplichtingen waar een prestatie tegenover staat zijn verantwoord in de balans. De contractueel overeengekomen verplichtingen waar nog geen levering tegenover staat, bedragen in totaal circa € 94 miljoen. Hiervan zal zo'n € 57 miljoen in 2016 worden betaald en heeft € 5 miljoen een looptijd van langer dan 5 jaar.

Nieuwe lening

Hogeschool Utrecht heeft eind 2015 een offerte geaccepteerd van het ministerie van Financiën voor een hypothecaire geldlening van € 86 miljoen, die zal worden opgenomen in drie tranches in de periode juli 2016 tot en met juli 2018. De looptijd van de lening bedraagt 30 jaar. Het rentepercentage 1,46%, 30 jaar vast. Deze lening hangt samen met de investeringen in verband met HU-Campus de Uithof.

6.10 Overzicht geormerkte subsidies

Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)						
Omschrijving	Toewijzing				de prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum	bedrag van de toewijzing	ontvangen t/m verslagjaar	geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond
MUAD	704475-1	22-jun-15	16.600	16.600	x	
Educatieve minor beroepsonderwijs	EDM13006	12-dec-13	150.000	150.000		x
Rekendocent	804AO-47089	15-mei-14	152.000	152.000	x	
Lerarenbeurs	Verschillende kenmerken	Verschillende data	2.935.839	2.935.839		x
		Totaal	3.254.439	3.254.439		

7 Toelichting Staat van Baten en Lasten

7.1 Rijksbijdragen

x € 1.000	2015	begroting 2015	2014
Normatieve rijksbijdrage (HBO)	221.277	217.244	219.665
Geormerkte OCW subsidies	466	258	1.082
Totaal rijksbijdragen	221.742	217.502	220.747
Overige overheidsbijdragen en subsidies	4.628	3.987	4.903
Totaal overheidsbijdragen en subsidies	226.370	221.489	225.650

De rijksbijdrage is opgenomen conform de laatste rijksbijdragebrief van OCW. In 2015 werd naar aanleiding van de voorjaarsnota € 1,3 miljoen extra reguliere rijksbijdrage toegekend en in november nog eens € 3 miljoen.

7.2 College- cursus, les- en examengelden

x € 1.000	2015	begroting 2015	2014
Voltijd en duaal	55.027	64.679	52.983
Deeltijd	11.268	-	11.307
Totaal college-, cursus, les- en examengelden	66.295	64.679	64.290

De onder de baten opgenomen collegegelden betreffen de collegegelden die betrekking hebben op het kalenderjaar 2015. De ontvangen collegegelden die betrekking hebben op het jaar 2016 zijn opgenomen onder de kortlopende schulden. Cursusgelden van de onbekostigde masters zijn niet opgenomen onder deze categorie, maar onder baten werk in opdracht derden (contractonderwijs). De toename van de collegegelden ten opzichte van 2014 hing vooral samen met hogere collegegeldtarieven. Ten opzichte van de begroting was het aantal studenten hoger.

7.3 Baten werk in opdracht van derden

x € 1.000	2015	begroting 2015	2014
Contractonderwijs	12.712	14.154	13.407
Contractonderzoek	610	1.096	1.077
Overige	827	35	701
Totaal baten in opdracht van derden	14.149	15.285	15.185
contractonderzoek uitgesplitst:			
Nationale overheden	154		234
Overige niet naar winst strevende organisaties	324		681
Bedrijven + particulieren	133		162
	610		1.077

De daling van de baten uit het contractonderwijs was onder meer het gevolg van gewijzigde marktomstandigheden en een ander assortiment bij het Seminarie van Orthopedagogie en van beëindiging van enkele onbekostigde masters.

7.4 Overige Baten

x € 1.000	2015	begroting 2015	2014
Verhuur	1.688	1.201	1.471
Detachering personeel	747	215	748
Studenten	1.247	903	1.379
Catering	1.366	1.288	1.241
Bijzondere baten	-	-	1.969
Overig	1.214	574	1.788
Totaal overige baten	6.262	4.181	8.596

De daling van de overige baten was vrijwel geheel het gevolg van een bijzondere bate in 2014 in verband de opheffing van het waarborgfonds.

De baten uit verhuur betreffen voor € 1,2 miljoen opbrengsten uit verhuur aan derden van het zalenverhuurcentrum. Daarnaast verhuurt de HU sinds augustus 2015 een deel van haar pand in Amersfoort aan MBO Amersfoort. De opbrengsten van studenten betreffen bijdragen voor excursies, leermiddelen en congressen e.d. De opbrengsten uit catering werden bij Domstad Facilitair B.V. gerealiseerd.

7.5 Personeelslasten

x € 1.000	2015	begroting 2015	2014
Lonen en salarissen	155.750	200.920	154.557
Sociale lasten	18.824	-	18.835
Pensioenpremies	20.209	-	23.353
Lonen en salarissen	194.783	200.920	196.745
Mutatie personele voorzieningen	7.491	3.600	7.074
Personeel niet in loondienst	18.516	19.234	19.656
Overige	8.452	10.976	8.784
Overige personele lasten	34.459	33.810	35.514
Uitkeringen	1.204-	180-	1.342-
Totaal personeelslasten	228.038	234.550	230.917

De totale personeelslasten zijn € 2,9 miljoen lager dan vorig jaar. Deze daling betrof zowel de salarissen van het vaste personeel als de kosten van personeel niet in loondienst. Het aantal personeelsleden daalde met 84 fte en bovendien waren de pensioenpremies lager. Daarentegen stegen de salarissen eind 2014 en werd in 2015 een eenmalige cao-uitkering betaald. Ten opzichte van de begroting bleven de lasten voor onderwijsgevend personeel achter doordat de extra beschikbaar gestelde middelen niet voldoende konden worden ingezet. Doordat de reductie op het niet-onderwijsgevend personeel voortvarend ter hand is genomen, loopt deze reductie voor op schema. Daardoor zijn de werkelijke kosten lager dan werd begroot.

De ontwikkeling van de personeelsaantallen was als volgt:

Gemiddeld aantal fte's	2015	begroting 2015	2014
OP	1.588	1.606	1.580
OBP	1.023	1.027	1.115
Totaal OP/OBP	2.611	2.633	2.695

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (WNT) regelt de normering van de bezoldiging van (gewezen) topfunctionarissen, alsmede de openbaarmaking van gegevens in de jaarrekening. De openbaarmaking betreft alle bezoldigingen van (gewezen) topfunctionarissen, de salarissen van overige personeelsleden, die boven het bezoldigingsmaximum uitkomen en de ontslagvergoedingen van overige personeelsleden, die boven het bezoldigingsmaximum uitkomen.

Onder topfunctionarissen vallen bij de HU de leden van het College van Bestuur en van de Raad van Toezicht.

Het maximum van bezoldiging voor bestuurders is voor 2015 vastgesteld op € 178.000. De bezoldiging bestaat uit de componenten beloning, belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen en voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn. De door de werkgever verschuldigde sociale verzekeringspremies vallen buiten het maximum. De ontslagvergoeding is voor topfunctionarissen met ingang van 2015 gemaximeerd op € 75.000.

De WNT (WNT 1) is per 1 januari 2013 ingevoerd en met ingang van 1 januari 2015 gewijzigd (WNT 2). De WNT 1 was van toepassing op de herbenoeming van de heer Bogerd als lid van het College van Bestuur en de aanstelling van de heer Franken als lid van het College van Bestuur. De arbeidsvoorwaarden van beiden pasten op dit moment binnen de regels van de WNT. De salarissen van de heer Bogerd, vóór zijn aanstelling als voorzitter van het College van Bestuur, en de heer Franken vallen onder het overgangsrecht, waarbij bestaande afspraken over de arbeidsvoorwaarden ongewijzigd van kracht blijven voor de volledige aanstellingstermijn.

Op de benoeming van de heer Bogerd tot voorzitter van het College van Bestuur in 2015 was de WNT 2 van toepassing. In 2015 werd het wettelijk bezoldigingsmaximum verlaagd naar € 178.000.

De bezoldiging van de heer Bogerd werd bij zijn benoeming tot voorzitter met ingang van 1 september 2015 aangepast aan dit lagere bezoldigingsmaximum.

Ook het salaris van mevrouw Bonhof viel onder het overgangsrecht van de WNT. Mevrouw Bonhof is per 1 september 2015 uit dienst getreden en had op grond van haar arbeidsovereenkomst recht op een ontslagvergoeding van 1,5 jaarsalaris. De Raad van Toezicht en mevrouw Bonhof zijn zich uiteraard bewust van het voortschrijdende maatschappelijke debat inzake normering van topinkomens in de publieke sector. De Raad van Toezicht constateert dat mevrouw Bonhof vrijwillig af heeft gezien van een half jaarsalaris, waarmee de vergoeding is teruggebracht tot één jaarsalaris.

Met het van kracht worden van de WNT-2 is er ook een normering gekomen voor de honorering Raad van Toezicht in het hoger onderwijs. De maximale honorering van een toezichthouder is vastgesteld op¹:

- 10% van het bezoldigingsmaximum van een bestuurder voor een lid Raad van Toezicht.
- 15% van het bezoldigingsmaximum van een bestuurder voor een voorzitter Raad van Toezicht.

Na de invoering van de WNT-2 hebben diverse hogescholen de honorering bijgesteld of overwogen dit te doen. Ook de Raad van Toezicht HU heeft zijn honorering opnieuw bekeken en besloten deze stapsgewijs aan te passen. Met ingang van 2015 is de honorering voor de voorzitter Raad van Toezicht HU aangepast naar € 13.000 en € 9.500 voor een lid van de Raad van Toezicht HU. Met ingang van 2016 naar € 15.000 voor de voorzitter en € 11.000 voor een lid. De per 1 januari 2014 ingestelde 'Reiskostenregeling Raad van Toezicht HU' komt hiermee te vervallen, met ingang van 1 januari 2016.

De honorering van zowel de voorzitter als een lid Raad van Toezicht HU, blijft ook na de stapsgewijze aanpassing ruim onder het gemiddelde in vergelijking met hogescholen > 20.000 studenten en ruim onder de maximale honorering van € 26.700 voor een voorzitter Raad van Toezicht en € 17.800 voor een lid Raad van Toezicht.

Voor de vaststelling of functies voor openbaarmaking in aanmerking komen vindt omrekening van de beloning van een parttime functie plaats naar een fulltime bedrag en van een gedeelte van het jaar naar een heel kalenderjaar.

---

¹ Bron: <http://www.topinkomens.nl/voor-wnt-instellingen/documenten/regelingen/2015/1/1/wnt-normen-2015>

Jaarrekening 2015

De bezoldiging voor de (gewezen) topfunctionarissen was als volgt:

in EUR	Functie	Beloning		Belastbare vaste en variabele onkostenvergo		Vorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn		Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband		Totaal bezoldiging WNT		dienstverband	fte
		2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014		
College van Bestuur													
Mw Drs G.T.C. Bonhof	voorzitter CvB	129.836	183.069	-	-	11.587	31.950	-	-	141.423	215.019	tot 1-9-2015	1,0
Mw Drs G.T.C. Bonhof								182.900	-	182.900	-		
J. Bogerd MBA	lid CvB	119.499	162.614	-	-	11.206	28.578	-	-	130.705	191.192	tot 1-9-2015	1,0
J. Bogerd MBA	voorzitter CvB	50.639				5.439				56.078	-	vanaf 1-9-2015	1,0
Dr. Ir. A.A.J.M. Franken MBA	lid CvB	167.909	152.297	-	-	16.437	26.622	-	-	184.346	178.920	hele jaar	1,0
Raad van Toezicht													
Prof.dr.A.P.W.P van Montfort	voorzitter RvT	5.417	-	-	-	-	-	-	-	5.417	-	vanaf 1-8-2015	nvt
Drs P. de Krom	lid/voorzitter RvT*	11.542	8.417	-	-	-	-	-	-	11.542	8.417	hele jaar	nvt
Drs A. Brienen RA	lid RvT	9.500	7.000	-	-	-	-	-	-	9.500	7.000	hele jaar	nvt
Prof. dr J.A. Bruijn	lid RvT	9.500	7.000	103	131	-	-	-	-	9.603	7.131	hele jaar	nvt
Mw mr drs C. Kervezee	lid RvT	9.500	7.000	195	166	-	-	-	-	9.695	7.166	hele jaar	nvt
Drs J.C. van Ek	lid RvT	9.500	7.000	-	-	-	-	-	-	9.500	7.000	hele jaar	nvt
Mw Drs Z. Guernina	lid RvT	9.500	7.000	-	48	-	-	-	-	9.500	7.048	hele jaar	nvt
Mevr. Mr. I.D. Thijssen	lid RvT	9.500	7.000	-	-	-	-	-	-	9.500	7.000	hele jaar	nvt

* Drs P. de Krom trad per 1 augustus af als voorzitter van het CvB. Hij bleef wel lid van de RvT.

De salarissen van mevrouw Bonhof, de heer Franken en de heer Bogerd vóór zijn aanstelling als voorzitter, alsmede de ontslagvergoeding van mevrouw Bonhof, vallen onder het overgangsrecht WNT waarbij bestaande afspraken over de arbeidsvoorwaarden ongewijzigd van kracht blijven voor de volledige aanstellingstermijn, inclusief eventuele afgesproken tussentijdse verhogingen.

Er is een stijging waar te nemen van het bruto-salaris van de heer Bogerd (vóór aanstelling als voorzitter) en de heer Franken. De toename van het bruto-salaris hing samen met de afname van de pensioenpremies, doordat met ingang van 2015 boven een salaris van € 100.000 geen pensioen meer kon worden opgebouwd via de werkgever. Het verschil in pensioenpremies werd aan het bruto-salaris toegevoegd, zodat de contractuele verplichtingen van de HU werden nagekomen.

De stijging van de beloning van de heer Franken werd bovendien veroorzaakt, doordat de vakantietoeslag in 2014 nog niet over een heel jaar werd vergoed (de heer Franken trad op 1 september 2013 in dienst), terwijl dat in 2015 wel het geval was.

De HU droeg in 2015 voor 70% procent bij aan de door de collegeleden betaalde pensioenpremie; dit is opgenomen onder voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn. Naast de genoemde bedragen hebben de leden van het College van Bestuur optioneel een aantal faciliteiten ter beschikking gesteld gekregen, zoals een laptop, een mobiele telefoon en/of een tablet. De onkostenvergoedingen voor de Raad van Toezicht betroffen reiskosten.

De openbaar te maken gegevens inzake niet-topfunctionarissen betreffen:

Functie	Vergoeding	Bedrag
Hogeschooldocent	Uitkering wegens beëindiging dienstverband	€ 220.640

In 2015 is aan één medewerker een ontslagvergoeding betaald, die boven het bezoldigingsmaximum van € 178.000 uit komt. De overeenkomst met deze medewerker was al in 2014 afgesloten toen de maximale

bezoldigingsnorm en de publicatienorm voor ontslagvergoedingen nog € 230.474 bedroeg. In de overweging heeft meegespeeld, dat sprake was van een ingewikkeld dossier en dat deze persoon heeft afgezien van het recht op een wettelijke en bovenwettelijke wachtgelduitkering.

Kosten, declaraties en neveninkomsten College van Bestuur

In 2013 heeft de Raad van Toezicht de regeling Kosten en neveninkomsten College van Bestuur Hogeschool Utrecht vastgesteld. De toerekening van declarabele kosten geschiedt aan de hand van het door de Vereniging Hogescholen aanbevolen format, gebaseerd op het model van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

In onderstaand overzicht zijn de kosten van 2015 begrepen, die aan de individuele leden van het College van Bestuur van de HU zijn toe te schrijven. De leden van het College van Bestuur kennen geen vaste onkostenvergoeding en beschikken niet over een creditcard van de HU. Zij kunnen kosten die niet op factuur kunnen worden betaald declareren conform de regeling Kosten en neveninkomsten College van Bestuur. Alle kosten zijn door Corporate Control getoetst op rechtmatigheid. Het hoofd Corporate Control heeft geen onrechtmatige kosten geconstateerd. De voorzitter van de Raad van Toezicht ziet toe op de gedeclareerde posten en de ontwikkeling daarvan.

x € 1	G.T.C. Bonhof	J. Bogerd	A.A.J.M. Franken
Representatiekosten			
Reiskosten binnenlandse dienstreizen	1.678	258	7.708
Reiskosten buitenlandse dienstreizen	965		382
Reiskosten woon-werkverkeer	576	1.080	
Deskundigheidsbevordering	15.508		
Overige kosten	195		
	18.922	1.338	8.090

Toelichting:

De reiskosten buitenland van mevrouw Bonhof betreft een reis naar Finland die gemaakt is in het kader van CARPE (Consortium on Applied Research and Professional Education). De kosten voor deskundigheidsbevordering van mevrouw Bonhof betrof met name een opleiding bij Nyenrode Business University. Het bij de heer Franken opgenomen bedrag bij binnenlandse dienstreizen, betreft een in de arbeidsovereenkomst opgenomen vergoeding voor een OV-jaarkaart, die zowel voor dienstreizen als voor woon-werkverkeer wordt gebruikt. De buitenlandse reiskosten betreffen twee reizen naar Brussel, in verband met respectievelijk CARPE en de " European Challenges, Dutch Contributions" van Neth-ER.

7.6 Afschrijvingen

x € 1.000	2015	begroting 2015	2014
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Materiële vaste activa	19.204	16.638	24.476
Totaal afschrijvingen	<hr/> 19.204 <hr/>	<hr/> 16.638 <hr/>	<hr/> 24.476 <hr/>

De daling van de afschrijvingen ten opzichte van 2014 was het gevolg van een extra afschrijving in 2014 van bijna € 5 miljoen in verband met de verkoop van Nijenoord en de renovatie van het pand aan de Heidelberglaan. De hogere dan begrote afschrijvingen betroffen een aanpassing van de afschrijvingstermijn van installaties van 30 naar 15 jaar (nog niet bekend tijdens het opstellen van de begroting) en extra afschrijvingen op installaties van de te renoveren panden Padualaan 99 en Padualaan 101.

7.7 Huisvestingslasten

x € 1.000	2015	begroting 2015	2014
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Huur	5.662	5.571	5.472
Heffingen	1.232	993	1.127
Dotatie onderhoudsvoorziening	2.900	2.900	2.900
Energie en water	2.400	2.428	2.452
Schoonmaakkosten	3.454	3.260	3.509
Bewakingskosten	1.006	865	973
Verzekeringen	262	245	321
Overige	2.028	1.025	533
Totaal huisvestingslasten	<hr/> 18.946 <hr/>	<hr/> 17.287 <hr/>	<hr/> 17.287 <hr/>

De huisvestingslasten stegen ten opzichte van 2014 met € 1,7 miljoen. Dit betrof met name de post 'overige', doordat meer verhuisbewegingen plaatsvonden in verband met de renovaties.

7.8 Overige lasten

x € 1.000	2015	begroting 2015	2014
ICT	9.384	9.731	9.816
Administratie en beheer	7.228	7.869	6.884
Inventaris en apparatuur	952	1.069	487
Dotatie overige voorzieningen	3.751	-	1.761
Marketing & communicatie	2.701	3.329	2.254
Advieskosten	9.231	9.754	4.896
Reis- en verblijfkosten	1.905	1.814	1.979
Leer- en hulpmiddelen	2.614	2.137	2.447
Studentvoorzieningen	6.544	5.175	5.846
Overige	18-	970	838
Totaal overige lasten	44.292	41.848	37.208

De overige lasten waren fors hoger dan in 2014, vrijwel geheel door hogere advieskosten (€ 4,3 miljoen) voor onder meer de transitieprojecten.

7.9 Financiële baten en lasten

x € 1.000	2015	begroting 2015	2014
Financiële baten			
Rente op banksaldi	470	37	602
Financiële lasten			
Rente leningen	1.685	1.680	1.640
Saldo financiële baten en lasten	-1.215	-1.643	-1.038

De rente op banksaldi daalde ten opzichte van 2014 als gevolg van lagere rentetarieven. In 2014 en 2015 vonden vrijwel geen aflossingen op leningen plaats. De rentekosten waren daarom nagenoeg onveranderd.

7.10 Belastingen

De post belastingen betreft de vennootschapsbelasting van de deelnemingen, die is berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar. Hierbij is rekening gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en volgens de fiscale winstberekening en zijn fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren afgetrokken.

7.11 Overzicht Verbonden Partijen

7.11 Overzicht verbonden partijen

Meerderheidsdeelneming (BV of NV)

Bedragen x €1.000	Jur. Vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2015	Exploitatie-saldo 2015	Omzet 2015	Verklaring art. 2:403 BW	Consolidatie ja/nee	Deelneme-percentage
Interval Services BV	BV	Utrecht	4	1.220	365	805	nee	ja	100%
Hogeschool Domstad Beheer BV	BV	Utrecht	4	1.039	414	-	nee	ja	100%
Hogeschool Domstad Facilitaire Zaken BV	BV	Utrecht	4	839	423	2.672	nee	ja	100%

- De meerderheidsdeelnemingen zijn meegeconsolideerd.
- Hogeschool Domstad Beheer BV is 100% aandeelhouder van Hogeschool Domstad Facilitaire Zaken BV

Beslissende zeggenschap (stichting of vereniging)

Bedragen x €1.000	Jur. Vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2015	Exploitatie-saldo 2015	Omzet 2015	Verklaring art. 2:403 BW	Consolidatie ja/nee
Stichting Steunfonds FG	Stichting	Utrecht	4	4	20.798	3.472-	nee	nee
Stichting VOSH	Stichting	Utrecht	4	4	200	50-	nee	nee

Overige verbonden partijen (minderheidsdeelneming en geen beslissende zeggenschap)

	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	percentage deelneming
Hermen J. Jacobs Fonds	Stichting	Utrecht	4	
Stichting Leraren met Lef	Stichting	De Meern	4	
Vereniging voor Omgangskunde-Leraren	Vereniging	Utrecht	4	
Stichting Werkverband Opleidingen Special Onderwijszorg	Stichting	Tilburg	4	
Vereniging Lerarenopleiders Frans	Vereniging	Utrecht	4	
Studievereniging Signum	Vereniging	Utrecht	4	
Academie Instituut Utrecht	Stichting	Utrecht	4	
Stichting PHOV	Stichting	Utrecht	4	
Vereniging tot Bevordering van de studie der Pedagogiek	Vereniging	Capelle a/d IJssel	4	
Europese Vereniging van Scholen voor Sociaal Agogisch Onderwijs	Vereniging	Utrecht	4	
Stichting Lectoraat Vernieuwend Vastgoedbeheer	Stichting	Rotterdam	4	
Stichting HOVO	Stichting	Utrecht	1	
VvE De Bisschoppen	Vereniging	Utrecht	3	
VvE P+R de Uithof	Vereniging	Utrecht	3	
Utrechtse Sportsstichting Mesa Cosa	Stichting	Utrecht	4	
Stichting Horeca Olympos	Stichting	Utrecht	4	
Stichting Utrecht Science Park	Stichting	Utrecht	4	
Consortium on Applied Research and Professional Education	Vereniging	Utrecht	4	

*) code activiteiten

- 1 = contractonderwijs
- 2 = contractonderzoek
- 3 = onroerende zaken
- 4 = overig

8 ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Enkelvoudige balans per 31 december na resultaatbestemming

Activa		31-12-2015		31-12-2014	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Vaste Activa					
Materiële vaste activa	10.1	167.893		148.062	
Financiële vaste activa	10.2	2.259		2.880	
			170.152		150.942
Vlottende activa					
Vorderingen	10.3	10.418		12.852	
Liquide middelen	10.4	67.318		75.112	
			77.736		87.964
Totaal			247.888		238.906
Passiva					
		31-12-2015		31-12-2014	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Eigen vermogen		6.5			
Algemene reserve publiek		86.146		84.992	
Algemene reserve privaat		7.104		7.476	
Bestemmingsreserves publiek		16.042		16.042	
Bestemmingsreserves privaat		3.281		2.910	
			112.573		111.420
Vorzieningen	6.6		27.737		17.598
Langlopende schulden	6.7		38.452		38.698
Kortlopende schulden	10.5		69.126		71.190
Totaal			247.888		238.906

*) de vergelijkende cijfers 2014 zijn aangepast voor de verschuiving van de voorziening voor vaststellingsovereenkomsten naar de kortlopende schulden

Enkelvoudige staat van baten en lasten 2015

		2015		begroting 2015		2014	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Rijksbijdragen	7.1	221.742		217.502		220.747	
Overige overheidsbijdragen en subsidies	7.1	4.628		3.987		4.903	
College-, cursus, les-, en examengelden	7.2	66.295		64.679		64.290	
Baten werk i.o.v. derden	7.3	14.149		15.285		15.185	
Overige baten	10.6	4.774		3.080		7.263	
Som der bedrijfsopbrengsten			311.588		304.533		312.388
Personeelskosten	10.7	228.036		234.258		231.530	
Afschrijvingen		19.137		16.638		24.433	
Huisvestingslasten		18.905		17.396		17.278	
Overige lasten		43.916		41.297		36.549	
Som der bedrijfskosten			309.994		309.589		309.790
			1.594		-5.056		2.598
Financiële baten en lasten			-1.220		-1.643		-1.047
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering			374		-6.699		1.551
Resultaat deelnemingen	10.2, 7.11		779		305		954
Resultaat			1.153		-6.394		2.505

9 Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Daarvoor wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde in overeenstemming met hoofdstuk 4 van de geconsolideerde jaarrekening.

10 Toelichting enkelvoudige jaarrekening

In de toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten zijn alleen overzichten opgenomen, die afwijken van de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten. Voor de overige overzichten wordt verwezen naar de geconsolideerde overzichten.

10.1 Materiële vaste activa

x € 1.000	Cumulatieve afschrijvingen & waardeverminderingen		Boekwaarde 1-1-2015	Investeringen *) 2015	Aanschafwaarde desinvesteringen 2015		Cumulatieve afschrijvingen & waardeverminderingen		Aanschafwaarde desinvesteringen		Cumulatieve afschrijvingen & waardeverminderingen	
	Aanschafwaarde 1-1-2015	1-1-2015			1-1-2015	2015	2015	2015	2015	31-12-2015	31-12-2015	31-12-2015
Gebouwen	183.180	88.803	94.377	18.927	99	54	44	2.074	202.008	90.823	111.185	
Terreinen	17.823	842	16.981	-	-	-	-	51	17.823	893	16.930	
Gebouwen in uitvoering	3.731	-	3.731	34	-	-	-	-	3.697	-	3.697	
Installaties	36.097	21.474	14.623	7.379	13.960	13.960	-	10.747	29.515	18.261	11.254	
Inventaris en apparatuur	62.654	46.425	16.229	12.944	1.944	1.870	75	6.257	73.653	50.812	22.841	
Vervoermiddelen	46	37	9	-	-	-	-	9	46	46	0	
Bestellingen & vooruitbetalingen	1.940	-	1.940	126	-	-	-	-	1.814	-	1.814	
Niet aan proces dienstbare materiële vaste activa	172	-	172	-	-	-	-	-	172	-	172	
Totaal materiële vaste activa	305.643	157.581	148.062	39.088	16.003	15.884	119	19.137	328.728	160.835	167.893	

10.2 Financiële vaste activa

x € 1.000	1-1-2015	Investeringen en verstrekte leningen	Desinvesteringen en aflossingen	Resultaat deel nemingen	Dividend uitkeringen	31-12-2015
Overige vorderingen	183	38	-	-	-	221
Voorziening overige vorderingen	183	38	-	-	-	221
Totaal financiële vaste activa	2.880	-	-	779	1.400	2.259

Onder de post deelnemingen zijn de volgende deelnemingen verantwoord:

Naam:	Vestigingsplaats:	Deelnemingspercentage:
Interval B.V.	Utrecht	100
Hogeschool Domstad Beheer B.V.	Utrecht	100
Hogeschool Domstad Facilitaire Zaken B.V.	Utrecht	100

10.3 Vorderingen

x € 1.000	31-12-2015	31-12-2014
Debiteuren	2.160	3.284
Studenten	3.428	4.280
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	695-	833-
	<u>4.893</u>	<u>6.731</u>
Overige vorderingen en overlopende activa	5.525	6.121
Totaal vorderingen	<u><u>10.418</u></u>	<u><u>12.852</u></u>

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar.

10.4 Liquide middelen

x € 1.000	31-12-2015	31-12-2014
Kasmiddelen	6	4
Bankrekeningen en deposito's	67.312	75.108
Totaal liquide middelen	<u><u>67.318</u></u>	<u><u>75.112</u></u>

Van de liquide middelen stond € 791K niet ter vrije beschikking van de HU in verband met afgegeven bankgaranties.

10.5 Kortlopende schulden

x € 1.000	31 december 2015	31 december 2014
Aflossingsverplichting	245	232
Vooruitgefactureerde en ontvangen termijnen	-	-
Crediteuren	154	294
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8.755	8.619
Schulden inzake pensioenen	2.288	2.692
Overig kortlopende schulden	330	1.273
Vooruitontvangen collegegeld	22.514	24.189
Vooruitontvangen subsidies OCW	1.046	1.046
Vakantiegeld en -dagen	9.142	9.654
Vaststellingsovereenkomsten	2.361	3.124
Vooruitontvangen subsidies	3.107	3.944
Vooruitontvangen cursusgeld	68	624
Inhuur personeel OP/OBP	3.506	4.971
Overige	15.610	10.528
Overlopende passiva	<u>57.354</u>	<u>58.080</u>
	<u>69.126</u>	<u>71.190</u>

10.6 Overige baten

x € 1.000	2015	begroting 2015	2014
Verhuur	1.196	1.066	1.065
Detachering personeel	747	215	748
Studenten	1.247	903	1.379
Bijzondere baten	-	-	1.969
Overig	1.584	896	2.102
Totaal overige baten	<u>4.774</u>	<u>3.080</u>	<u>7.263</u>

10.7 Personeelskosten

Het gemiddelde aantal personeelsleden bij de HU, omgerekend naar een fulltime dienstverband bedroeg:

Gemiddeld aantal fte's eigen personeel	2015	begroting 2015	2014
OP	1.567	1.585	1.580
OBP	972	976	1.044
	<u>2.539</u>	<u>2.561</u>	<u>2.624</u>

10.8 Accountantshonoraria

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

x € 1.000	2015	2014
Controle van de jaarrekening	169	221
Andere controlewerkzaamheden	29	18
Fiscale advisering	14	5
Andere niet-controlediensten	4	23
Totaal accountantshonoraria	216	267

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de instelling en de in consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1 lid 1 Wet Toezicht Accountantsorganisaties.

De lagere kosten in 2015 waren het gevolg van een te hoog opgenomen stelpost in 2014. Daartegenover zijn in 2015 kosten meegenomen voor de controle van de prestatieafspraken.

11 Overige gegevens

11.1 Resultaatbestemming

Het resultaat van € 1,2 miljoen is als volgt in het eigen vermogen verwerkt:

• Algemene reserve publiek	+ € 2,4 miljoen
• Algemene reserve privaat	- € 0,1 miljoen
• Bestemmingsreserves publiek	- € 1,8 miljoen
• Bestemmingsreserves privaat	+ € 0,7 miljoen

11.2 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

12   Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Hogeschool Utrecht

---

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Hogeschool Utrecht op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- voldoen de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015, in alle van materieel belang zijnde aspecten, aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2015 van Stichting Hogeschool Utrecht te Utrecht ('de stichting') gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Hogeschool Utrecht en dochtermaatschappijen (samen: 'de groep') en de enkelvoudige jaarrekening. De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2015;
- de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2015; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Ref.: e0383222

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Newtonlaan 205, 3584 BH Utrecht, Postbus 85096,
3508 AB Utrecht
T: 088 792 00 30, F: 088 792 95 08, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Hogeschool Utrecht zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen;
- een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel, als bedoeld in artikel 2 van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

---

Verklaring betreffende het bestuursverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW en de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het bestuursverslag en de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3. Jaarverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015 is opgesteld, en of de door de Regeling jaarverslaggeving onderwijs vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Utrecht, 24 juni 2016
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. Th.A.J.C. Snepvangers RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2015 van Stichting Hogeschool Utrecht

---

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met , het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle van de jaarrekening en de financiële rechtmatigheid met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole.

In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de vennootschap opereert. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

13 Instellingsgegevens

Stichting HU
Oudenoord 330
3513 EX UTRECHT
088 481 8283

Brinnummer: 25DW

College van Bestuur

J. Bogerd MBA (voorzitter)
Dr. Ir. A.A.J.M. Franken MBA
Mevr. T. Zweed

Raad van Toezicht

Prof. Dr. A.P.W.P. van Montfort (voorzitter)
Mevr. Mr. C. Kervezee (plaatsvervangend voorzitter)
Drs. A. Brienen RA
Prof. Dr. J.A. Bruijn
Drs. J.C. van Ek
Mevr. Drs. Z. Guernina
Drs. P. de Krom
Mevr. Mr. I.D. Thijsen
Drs. P.P.G. Meulenberg MRE

De jaarrekening is vastgesteld op 21 juni 2016.

J. Bogerd MBA

Dr. Ir. A.A.J.M. Franken MBA

T. Zweed